

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та адміністрування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лідерство у публічній сфері

освітньо-професійна програма Місцеве самоврядування
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
освітній ступінь Бакалавр

Розробник: **Олександр ДОРОФЄЄВ**,
професор кафедри публічного управління та
адміністрування, доктор економічних наук, професор

Гарант: **Ольга СЕРДЮК**,
професор кафедри публічного управління та
адміністрування, кандидат економічних наук, доцент

Полтава
2022-2023

Назва навчальної дисципліни	Лідерство у публічній сфері
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра публічного управління та адміністрування навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> д. е. н., професор Дорофєєв Олександр Вікторович <i>Контакти:</i> ауд 494 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> olexandr.dorofeev@pdaa.edu.ua, https://www.pdaa.edu.ua/people/dorofeyev-oleksandr-viktorovych
Рівень вищої освіти <i>Освітня програма</i>	Перший (бакалаврський) рівень <i>Місцеве самоврядування</i>
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Знання з навчальних дисциплін «Економічна теорія», «Філософія», «Історія та культура України»

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення із сучасними підходами та принципами лідерства, що скеровують управлінську діяльність та зумовлюють її ефективність у публічній сфері, а також основними характеристиками лідерства як компетенції керівників в контексті найкращих практик управління людськими ресурсами та орієнтації на результати, в тому числі, з огляду на забезпечення сприятливих умов праці, індивідуального й організаційного розвитку та навчання, ведення змін тощо.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- сформувані знання основ і технологій лідерства у публічній сфері;
- сформувані навички аналізу політичного лідерства;
- ознайомити з професійно важливими компетенціями сучасного лідера у публічній сфері;
- дослідити гендерні аспекти лідерства;
- ознайомитись із лідерством у структурах державної служби розвинутих країн;
- дослідити механізм реалізації лідерства в державному секторі України;
- набути навички взаємодії із засобами масової інформації.

Компетентності:

загальні:

КЗ 02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ 03. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і

суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ 04. Здатність бути критичним і самокритичним.

КЗ 05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

КЗ 07. Здатність планувати та управляти часом.

КЗ 08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

КЗ 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

КЗ 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності)

фахові:

КФ 01. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

КФ 02. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

КФ 03. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

КФ 13. Здатність до налагодження співпраці територіальних громад.

Програмні результати навчання:

ПРН 07. Уміти організувати та брати участь у волонтерських / культурно-освітніх / спортивних проєктах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції

ПРН 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

ПРН 14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	281ПУА бд 2022			
	усього	у тому числі		
л		с	с. р.	
Тема 1. Поняття та сутність лідерства	6	2	-	4
Тема 2. Розвиток лідерства у публічній сфері	12	2	2	8
Тема 3. Стили лідерства в публічному управлінні та правила етичної взаємодії лідера і послідовників	12	2	2	8
Тема 4. Сучасні концепції політичного лідерства	12	2	2	8
Тема 5. Мистецтво ведення змін в організаціях публічної сфери	12	2	2	8
Тема 6. Взаємодія із засобами масової інформації	12	2	2	8
Тема 7. Гендерні аспекти прояву лідерства в організаціях публічної сфери	12	2	2	8
Тема 8. Лідери нового покоління	12	2	2	8
Усього годин	90	16	14	60
Екзамен	27	-	-	-

Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання практич. завдань	контрольне опитування	виконання завдань самост. роботи	екзамен	
2 семестр					
ПРН2	10	2	6	5	23
ПРН4	10	4	8	5	27
ПРН2	10	2	6	5	23
ПРН4	10	4	8	5	27
Разом	40	12	28	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назви тем	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Екзамен	Разом
	семінарські заняття	контрольне опитування	самостійна робота		
Тема 1. Поняття та сутність лідерства	5	6	2	-	7
Тема 2. Розвиток лідерства у публічній сфері	5		2	-	7
Тема 3. Стилї лідерства в публічному управлінні та правила етичної взаємодії лідера і послідовників	5		4	-	9
Тема 4. Сучасні концепції політичного лідерства	5		4	-	15
Тема 5. Мистецтво ведення змін в організаціях публічної сфери	5	6	4	-	9
Тема 6. Взаємодія із засобами масової інформації	5		4	-	9
Тема 7. Гендерні аспекти прояву лідерства в організаціях публічної сфери	5		4	-	9
Тема 8. Лідери нового покоління	5		4	-	15
Разом	40	12	28	20	100

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90. Кількість кредитів – 3. Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Здобувач вищої освіти ступеня Доктор філософії протягом усього періоду вивчення дисципліни має здійснювати дослідження за темою дисертації та оприлюднювати отримані результати. Усі письмові роботи здобувача перевіряються на наявність плагіату.

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та

підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15 академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини) перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: робоча навчальна програма, курс лекцій, матеріали

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Викладання лідерства для посадових осіб та представників місцевого самоврядування: сутність, виклики, перспективи: матеріали Всеукраїнського круглого столу (Київ, 15 квітня 2015 року) / за заг. ред. В.А. Гошовської, Л.А. Пашко, А.К. Гука. Харків : Фактор, 2015. 88 с.
2. Василевська Т.Е., Саламатов В.О., Марушевський Г.Б. Етика державного управління : підручник / за заг. ред. Т.Е. Василевської. Київ : НАДУ, 2015. 204 с.
3. Равино А.В. Основы лидерства. Минск : БГТУ, 2014. 85 с.
4. Розвиток лідерства / Л. Бізо та ін. ; за заг. ред. І. Ібрагімової. Київ : Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. 400 с.
5. Татенко В.О. ЛІДЕР XXI / LIDER XXI. Соціально-психологічні студії. Київ : Видавничий дім «КОРПОРАЦІЯ», 2004. 182 с.

Допоміжні

1. Бойко О. Види токсичних військових лідерів. *Enigma.ua* – веб-сайт. URL: <https://enigma.ua/articles/vidi-toksichnikh-viysbkovikh-lideriv> (дата звернення 10.08.2022).

2. Бойко О. Токсичні військові лідери як небезпека «оптимізації» і «трансформації» армії. *ПЕТРО І МАЗЕПА* : веб-сайт. URL: https://petrimazepa.com/uk/toksichni_viyskovi_lideri_yak_nebezpeka_optimizacii_i_transformacii_armii (дата звернення 12.08.2022).

3. Винославська О.В., Кононець М.О. Теоретичні аспекти деструктивного лідерства в організації: аналіз зарубіжних досліджень. *Актуальні проблеми психології*. Том 1. Випуск 55. С. 10-15. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/40594/1/APP-2020_V1-Iss55_p10-15.pdf (дата звернення 11.08.2022).

4. Колташов В. Политическое лидерство (от психики и культуры – до истории и экономики). URL: <https://booksonline.com.ua/view.php?book=50931> (дата звернення 24.08.2022).

5. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини ХХ ст.) : навчальний посібник. Полтава : ПУЕТ, 2016. 277 с.

6. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Основи лідерства. Наукові концепції (середина ХХ – початок ХХІ ст.) : навчальний посібник. Полтава : ПУЕТ, 2016. 375 с.

7. Сєкунова Ю.В., Товкун І.І. Політичне лідерство в Україні: жіночий аспект. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. 2019. № 4. Том 30 (69). С. 69-73. URL: https://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/4_2019/14.pdf (дата звернення 09.08.2022).

8. Сударкін О. Як стати лідером у колективі? *Happy Monday* : веб-сайт. URL: <https://happymonday.ua/jak-staty-liderom-u-kolektuvi> (дата звернення 09.08.2022).

9. Формування сучасної моделі лідера в публічному управлінні / О.В. Дорофєєв та ін. *Slovak international scientific journal*. 2020. № 46. VOL.2. Р. 67-70. URL: <https://sis-journal.com/wp-content/uploads/2020/11/Slovak-international-scientific-journal-№46-2020-VOL.2.pdf> (дата звернення 17.08.2022).

Інформаційні ресурси

1. *Децентралізація* : веб-сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/> (дата звернення 17.08.2022).

2. *Офіційне інтернет-представництво Президента України* : веб-сайт. URL: <https://www.president.gov.ua/> (дата звернення 17.08.2022).

3. *Офіційний портал Верховної Ради України* : веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення 17.08.2022).